

Jesaja 45

1 Zo zegt de HEERE tegen Zijn gezalfde, tegen Kores, die Ik vastgrijp bij zijn rechterhand, om de volken vóór hem neer te werpen, en de lendenen van koningen zal Ik ontgorden; om deuren voor hem te openen, poorten zullen niet gesloten worden:

2 Zelf zal Ik voor u uit gaan, het oneffene zal Ik rechtmaken, bronzen deuren zal Ik openbreken, en ijzeren grendels stukbreken.

3 En Ik zal u geven schatten die in het duister zijn, verborgen rijkdommen, opdat u zult weten dat Ik de HEERE ben, Die u bij uw naam roept, de God van Israël.

4 Ter wille van Jakob, Mijn dienaar, Israël, Mijn uitverkorene, riep Ik u bij uw naam; Ik gaf u een erenaam, hoewel u Mij niet kende.

5 Ik ben de HEERE, en niemand anders, buiten Mij is er geen God. Ik zal u omgorden, hoewel u Mij niet kende,

6 opdat men zal weten, vanwaar de zon opkomt tot waar zij ondergaat, dat er buiten Mij niets is. Ik ben de HEERE, en niemand anders.

7 Ik formeer het licht en schep de duisternis, Ik maak de vrede en schep het onheil; Ik, de HEERE, doe al deze dingen.

8 Druip, hemel van boven, en laten de wolken gerechtigheid uitgieten, laat de aarde zich openen. Laten de wolken heil voortbrengen, en laat de aarde tegelijk gerechtigheid doen opkomen. Ík, de HEERE, heb het geschapen.

9 Wee hem die het tegen zijn Formeerder opneemt – een potscherf tussen aarden scherven. Zal het leem soms tegen zijn formeerder zeggen: Wat maakt u? Of zal uw werk zeggen: Hij heeft geen handen?

10 Wee hem die tegen zijn vader zegt: Wat verwekt u? Of tegen diens vrouw: Wat baart u?

11 Zo zegt de HEERE, de Heilige van Israël, zijn Formeerder: Zij hebben Mij naar de toekomstige dingen gevraagd, aangaande Mijn kinderen – zou u Mij bevel geven aangaande het werk van Mijn handen?

12 Ik heb de aarde gemaakt en Ik heb de mens daarop geschapen. Ik ben het, Mijn handen hebben de hemel uitgespannen en aan heel zijn sterrenleger geef Ik Mijn bevelen.

13 Ík heb Kores doen opstaan in gerechtigheid, en al zijn wegen zal Ik rechtmaken. Híj zal Mijn stad bouwen en hij zal Mijn ballingen vrijlaten, zonder betaling en zonder geschenk, zegt de HEERE van de legermachten.

14 Zo zegt de HEERE: De arbeidsopbrengst van de Egyptenaren en de koophandel van de Cusjieten, en de Sabeeërs, mannen van grote lengte, zullen naar u overgaan en zullen van u zijn. Zij zullen u navolgen, in boeien zullen zij overkomen en voor u zullen zij zich buigen, zij zullen u smeken en zeggen: Voorzeker, God is bij u, en niemand anders; er is geen andere God.

15 Voorwaar, U bent een God Die Zich verborgen houdt, de God van Israël, de Heiland.

16 Zij allen zullen beschaamd en ook te schande worden, tezamen zullen zij met smaad weggaan, de makers van afgodsbeelden.

17 Israël echter wordt door de HEERE verlost: een eeuwige verlossing. U zult niet beschaamd en niet te schande worden, voor eeuwig niet, nooit!

18 Want zo zegt de HEERE, Die de hemel geschapen heeft, die God Die de aarde geformeerd en haar gemaakt heeft. Hij heeft haar gegrondvest, Hij heeft haar niet geschapen opdat zij woest zou zijn, maar Hij heeft haar geformeerd opdat men erop zou wonen: Ik ben de HEERE, en niemand anders.

19 Ik heb niet in het verborgene gesproken, in een duistere plaats op aarde. Ik heb tegen het nageslacht van Jakob niet gezegd: Zoek Mij tevergeefs. Ik ben de HEERE, Die gerechtigheid spreekt, Die bekendmaakt wat billijk is.

20 Verzamel u, kom, treed tezamen naar voren, u die bent ontkomen aan de heidenvolken. Zij weten

niets, zij die hun houten beelden ronddragen, of een god aanbidden die niet verlossen kan.

21 Maak bekend en breng naar voren, ja, beraadslaag samen: Wie heeft dit van oudsher doen horen? Wie heeft dat van toen af bekendgemaakt? Ben Ik het niet, de HEERE? Buiten Mij is er geen andere God, een rechtvaardig God, een Heiland; er is niemand behalve Ik.

22 Wend u tot Mij, word behouden, alle einden der aarde, want Ik ben God en niemand anders.

23 Ik heb gezworen bij Mijzelf– uit Mijn mond is in gerechtigheid een woord uitgegaan en het zal niet terugkeren – dat voor Mij elke knie zich zal buigen, elke tong bij Mij zal zweren.

24 Voorzeker, in de HEERE – zal men van Mij zeggen – zijn rechtvaardige daden en kracht, tot Hem zal men komen. Maar zij zullen beschaamd worden, allen die tegen Hem in woede ontstoken zijn.

25 Echter in de HEERE zal gerechtvaardigd worden en zich beroemen heel het nageslacht van Israël.

Na Babel is er een weg verder voor God en Zijn volk Israel.

De HEERE komt met een bijzonder positieve boodschap. God zal in de toekomst zorgdragen voor de terugkeer van Zijn volk uit de ballingschap. De nadruk ligt ditmaal niet op de schuld van het volk of de dreiging van de ballingschap naar Babel, maar dat er na Babel een weg verder is voor God en Zijn volk Israel. Tegen het eind van het vorige hoofdstuk hoorden we zijn naam reeds: Kores (sommigen schrijven Cyrus.) Jesaja 44:28 *Die over Kores zegt: Hij is Mijn herder, en hij zal al Mijn welbehagen volbrengen, door tegen Jeruzalem te zeggen: Word gebouwd, en tegen de tempel: Word gegrondvest.* Kores is een Perzische naam wat *herder* betekent. Kores dat is de man die aan de Joden in ballingschap de gelegenheid zal geven om terug te keren en Jeruzalem en de tempel weer op te bouwen. Het zal nog 150 jaar duren voordat het zover is, maar nu al geeft de HEERE de geschiedenis met naam en toenaam prijs. God heeft grote plannen met Kores. Hij noemt hen zelfs '*Zijn gezalfde*', hoewel die titel *Messias* tot nu toe gereserveerd werd voor de *koningen* en *profeten* en *hogepriesters* van Israel. Die naam 'gezalfde' staat niet alleen voor de aanstelling namens God, maar ook voor het geschenk van de Heilige Geest, Die nodig is om het werk als gezalfde van de HEERE te volbrengen. Kores is feitelijk ook de Perzische vorst geweest die de macht van de Perzen verbreidde over heel het Midden Oosten – dat onder zijn opvolgers reikte van India tot en met het Oude Egypte – en het Perzische Rijk stichtte. In de geschiedenisboeken wordt hij Cyrus II de Grote genoemd. Cyrus kwam tegen zijn leenheer de Meder Astyages in opstand en versloeg de Meden. Daardoor werd hij in 550 v Chr. koning van Meden en Perzen. In 539 v Chr. versloeg hij de koning van Babel en deed zijn intrede in die stad – waarin hij volgens zichzelf (zie de Cyrus-cilinder) verwelkomd werd door de inwoners, die ontstemd zouden zijn geweest over de religieuze politiek van de laatste Babylonische koning. Jesaja 45:1 *Zo zegt de HEERE tegen Zijn gezalfde, tegen Kores, die Ik vastgrijp bij zijn rechterhand, om de volken vóór hem neer te werpen, en de lendenen van koningen zal Ik ontgorden; om deuren voor hem te openen, poorten zullen niet gesloten worden:*

De Cyrus-cilinder is een antieke kleicilinder, in verschillende fragmenten uiteen gebroken, waarop in Akkadisch spijkerschrift een declaratie is geschreven uit naam van de Perzische koning Cyrus II de Grote. Hij dateert uit de zesde eeuw v.Chr. en werd gemaakt na de Perzische verovering van Babylon in 539 v.Chr., toen Cyrus het bij zijn eigen rijk inlijfde. Het object werd in 1879 door Hormuzd Rassam gevonden in het huidige Irak. Deze opgraving werd gesponsord door het British Museum waar de cilinder zich sinds 1880 bevindt.

Koning Kores zou de Bijbelse profetieën onder ogen gehad hebben.

De Griekse schrijver Herodotus deelt mee dat Babel beschikte over 100 koperen poorten. Het ademt een sfeer van onoverwinnelijkheid, maar God heeft toegezegd dat Hij alle deuren voor Kores/Cyrus zou openen. Jesaja 45:2 *Zelf zal Ik voor u uit gaan, het oneffene zal Ik rechtmaken, bronzen deuren zal Ik openbreken, en ijzeren grendels stukbreken.* Bekend is dat Cyrus in 542 v Chr. Croesus, de koning der Lydiërs overwon. Lydië vormde in die tijd het westelijke deel van het huidige Turkije. Croesus gold als de rijkste man in de wereld. Iemand zal zich afvragen hoe koning Cyrus op de hoogte is gekomen van deze Bijbelse profetie. God wilde Kores immers uit zijn overwinningen laten opmaken dat de God van Israel God was. Volgens de Joodse geschiedschrijver Flavius Josephus – in zijn boek ‘Joodse Oudheden’ – heeft men deze profetieën van Jesaja aan de koning laten lezen. Jesaja 45:3 *En Ik zal u geven schatten die in het duister zijn, verborgen rijkdommen, opdat u zult weten dat Ik de HEERE ben, Die u bij uw naam roept, de God van Israël.* De aanwezigheid van mensen als Daniël en zijn positie in de hogere bestuurslagen van het Babylonische- en later het Medisch-Perzische rijk, vergroten de kans de Kores inzicht heeft gekregen in deze zaken. De Meder Darius had een hoge pet op van Daniël en wilde hem tot *eerste man* in het rijk maken. Daniël 6:4

Koning Kores en het Medisch-Perzische rijk.

Wat weet Cyrus, de koning van de Meden/Perzen van de God van Israel?

Cyrus leefde in een tijd dat iemand als Daniël actief was in het rijk van Babel en dat van Medië/Perzië. Daniël heeft koning Nebukadnezar van dichtbij meegemaakt. Nebukadnezar heeft verschillende ontmoetingen gehad met deze Joodse balling die in de bestuurslaag van het Babylonische rijk werd opgenomen. Daniël wist vanuit zijn geloof niet alleen de droom van Nebukadnezar (Daniël 2) te vertellen, maar ook uit te leggen. Hij verwees daarbij naar de God van Israel. Later leerde de HEERE God de koning van Babylon met een levensles dat Hij God is die koningen aanstelt en afzet. Daniël 4. De koninginmoeder wist zich Daniël nog goed te herinneren toen Belsazar de God van Israel diep beledigde. Daniël vertelde wat de mensenhand had geschreven op de muur van het paleis. Het is Daniël die aangeeft dat de rijk van de Meden en Perzen de macht van Babel zal overnemen. Daniël 5:25-28 *Dit is het schrift dat werd geschreven: MENE, MENE, TEKEL, UFARSIN. Dit is de uitleg van deze woorden. MENE: God heeft de dagen van uw koningschap geteld en Hij heeft er een einde aan gemaakt. TEKEL: u bent gewogen in de weegschaal en u bent te licht bevonden. PERES: uw koninkrijk is verdeeld en het is aan de Meden en de Perzen gegeven.* In Daniël 1:21 lezen we dat ‘Daniël bleef tot het eerste jaar van koning Kores.’ Tussentijds maakt Daniël nog koning Darius, de Meder mee. Deze had wel schik van Daniël, die een goed bestuurder bleek en door hem aan de top gezet zou worden. Jaloezie maakte dat Daniël in opspraak kwam en van de leeuwen gered moest worden. Ook deze koning Darius raakte onder de indruk van *de God van*

Daniël. Ook Kores moet hiervan geweten hebben, want aan het einde van hetzelfde hoofdstuk wordt hij samen met Darius vermeld. Daniël 6:29 *En het ging deze Daniël voorspoedig onder het koningschap van Darius en onder het koningschap van Kores, de Pers*. Daniël noemt bij zijn indrukwekkende gebed – om het herstel van Israel als land en volk – de tijd die God via de profeet Jeremia had gecommuniceerd. Daniël 9:2 *In het eerste jaar van zijn regering, merkte ik, Daniël, in de boeken het aantal jaren op waarover het woord van de HEERE tot de profeet Jeremia gekomen was: zeventig jaar zouden na de verwoesting van Jeruzalem voorbij moeten gaan*. Hoewel we niet weten of Daniël en Jeremia die in dezelfde tijd opereerden – de ene in Jeruzalem de ander in Babel – elkaar kenden, valt uit de geschiedenis op te maken dat Nebukadnezar Jeremia kende en heeft ontzien. Jeremia 39:11,12 *Maar wat Jeremia betrof, had Nebukadrezar, de koning van Babel, bevel gegeven door de hand van Nebuzaradan, de bevelhebber van de lijfwacht: Neem hem mee, houd uw ogen op hem gericht en doe hem geen enkel kwaad. Voorzeker, zoals hij tot u spreken zal, zo moet u met hem doen*. Dat had Jeremia vermoedelijk te danken aan mensen zoals Daniël die veel goodwill genoten in Babel, waar hij in de bestuurslaag van het Babylonische wereldrijk in de hoogste gelederen actief was. Het zou niet verwonderen wanneer belangrijke leidinggevendenden in de onderworpen landen van Babel – zoals aanvankelijk Israel en ook Medië en Perzië – elkaar kenden. Bij de overgang van rijk van Babel op het rijk van Medië/Perzië bleef de bestuurslaag – op enkele veranderingen na – in tact. Daniël bleef gewoon zitten en ontving zelfs promotie. Het is niet helemaal duidelijk waar deze koning Darius, de Meder vandaan komt. Uit de buiten-Bijbelse geschiedenis wordt helder dat Kores in 539 v Chr. de stad Babylon heeft veroverd. Hij wordt gezien als de eerste koning van de Meden en Perzen. Vermoedelijk is het koningschap aanvankelijk toevertrouwd aan Darius – die redelijk ervaren en al behoorlijk oud was nl. 62 jaar – terwijl Kores het leger aanvoerde bij de uitbreiding van het rijk. Kores/Cyrus werd gedood tijdens een veldslag tegen de Massagetae. De laatste datum die we van Daniël horen is het derde jaar van koning Kores. Daniël 10:1 *In het derde jaar van Kores, koning van Perzië, werd er een woord geopenbaard aan Daniël, aan wie de naam Beltsazar gegeven is*.

Daniël in de leeuwenkuil.

De God van Israel is God en niemand anders.

Mogelijk roept Gods keuze voor Kores vragen op bij het Joodse volk. ‘Hoe kan de HEERE zoveel eer en waardigheid verlenen aan een heidense koning?’ Al gauw wordt echter duidelijk wat de achterliggende reden bij de HEERE is namelijk de redding van Zijn volk Israel. God stelt alles in het werk om Zijn volk uit de ballingschap te halen en een vervolg te geven aan de gezamenlijke

geschiedenis van God met dit volk in het land dat God hen schonk. Israel is Gods uitverkoren volk. De HEERE laat er geen misverstand over bestaan. Zijn volk draagt de eretitel van 'Gods dienaar'. God zal Kores/Cyrus bij zijn naam roepen maar alles draait om Israel. Jesaja 45:4 *Ter wille van Jakob, Mijn dienaar, Israël, Mijn uitverkorene, riep Ik u bij uw naam; Ik gaf u een erenaam, hoewel u Mij niet kende.* Het is waar dat Israel het ultieme doel is van Gods plan, maar Hij neemt daarin de volken – om te beginnen de Pers Kores/Cyrus – mee. Ook voor deze koning is het een machtig getuigenis. De God van Israel heeft 150 jaar voor zijn geboorte zijn naam reeds genoemd. Uit deze dingen kan men goed opmaken dat de HEERE God is en niemand anders. Er is niemand die weet wat er in de toekomst zal gebeuren, behalve de HEERE God, Die de geschiedenis leidt. Hoewel Kores God niet kende ontvangt Hij toch van God de kracht en het inzicht om een wereldleider te worden. God zorgt ervoor dat deze koning goed uit de voeten kan. Wanneer iemand die in een lange mantel loopt een riem om doet, kan hij uit de voeten. Daarvan spreekt het beeld *omgorden*. Jesaja 45:5 *Ik ben de HEERE, en niemand anders, buiten Mij is er geen God. Ik zal u omgorden, hoewel u Mij niet kende.* Kores, de Pers heeft het rijk van Babylon aan zich onderworpen. De Perzische vorst marcheerde triomfantelijk door de oude stad Babylon. Na deze overwinning kreeg hij naam als welwillende veroveraar. Vermoedelijk voerde Kores een ander beleid richting de onderworpen volken, hun landen en goden. In de beroemde *cilinder van Cyrus* belooft hij de volken niet te terroriseren en de instellingen en de cultuur te respecteren.

De God van Israel, de Vader van onze Heere Jezus Christus is de Alfa en de Omega.

De feitelijke betrokkenheid van koning Kores bij de terugkeer van de Joodse ballingen.

Het is wel mooi dat we in de Bijbel getuige zijn van de inspanningen van koning Kores om het Joodse volk te laten terugkeren naar het land van de vaders en stad en tempel te herstellen. 2 Kronieken 36:23 *Zo zegt Kores, de koning van Perzië: Alle koninkrijken van de aarde heeft de HEERE, de God van de hemel, aan mij gegeven, en Hij is het Die mij heeft opgedragen om een huis voor Hem te bouwen in Jeruzalem, dat in Juda ligt. Wie er onder u ook maar tot al Zijn volk behoort – de HEERE, zijn God, zij met hem en laat hij optrekken.* We kunnen ook met eigen ogen vaststellen hoever zijn betrokkenheid ging. Hij liet niet alleen de ballingen gaan, maar drong er bij de bewoners van Babel op aan om de ballingen te ondersteunen met geld en goed. Ezra 1:4 *En ieder die achtergebleven is, uit alle plaatsen waar hij als vreemdeling verblijft, laten zijn plaatsgenoten hem helpen met zilver, met goud, met allerlei bezittingen en met vee, naast de vrijwillige gave voor het huis van God, Die in Jeruzalem woont.* Uit wat we lezen blijkt dat koning Kores vooral gefocust was op *de herbouw van de tempel*, iets wat bijna in elke regel van zijn hand tot uitdrukking komt. Hij werd derhalve niet vooral aangedreven door sociale gevoelens – het is goed wanneer mensen een thuisland hebben – maar door *religieuze overwegingen*. Koning Kores wil dat de God van Israel opnieuw in Zijn huis in

Jeruzalem kan wonen te midden van Zijn eigen volk. Zoals bekend had Nebukadnezar bij de verovering van Jeruzalem de tempel geplunderd en veel spullen uit de tempel van Jeruzalem neergelegd in de tempel van zijn god in Babel. Daniël 1:2 *En de Heere gaf Jojakim, de koning van Juda, in zijn hand, en een deel van de voorwerpen van het huis van God. Hij bracht die naar het land Sinear, naar het huis van zijn god. Hij bracht de voorwerpen naar de schatkamer van zijn god.* Deze voorwerpen hadden – doordat koning Belsazar ze op zijn feest gebruikte – nog voor veel tumult gezorgd. Daniël 5:3-5 *Toen haalde men de gouden voorwerpen die men uit de tempel, het huis van God, in Jeruzalem had weggehaald, en de koning, zijn machthebbers, zijn vrouwen en bijvrouwen dronken eruit. Zij dronken wijn en prezen hun goden van goud, zilver, koper, ijzer, hout en steen. Op hetzelfde ogenblik kwamen er vingers van een mensenhand tevoorschijn, die op het pleisterwerk van de wand van het koninklijk paleis schreven.* Kores zag er op toe dat alle voorwerpen uit de tempel in Jeruzalem – die meegenomen waren naar Babel – terug werden gegeven. We lezen in Ezra 1:11 dat het ging om 5400 voorwerpen. Ezra 1:7 *Ook liet koning Kores de voorwerpen van het huis van de HEERE halen, die Nebukadnezar uit Jeruzalem had gehaald en in het huis van zijn goden had geplaatst.* In het boek Ezra krijgen we ook nog – uit het archief van de koning van Perzië – een document over terugkeer van het Joodse volk te lezen. Wat is het geval? De bewoners die zich gevestigd hadden in de gebieden die door de Joden verlaten waren, werden zenuwachtig toen Jeruzalem werd herbouwd. Ze dienden een protest in bij de koning van Perzië en de tempelbouw werd stilgelegd. Om die reden werd er in Perzië gezocht naar oorkondes van koning Kores over de Joodse terugkeer. In die oorkonde leest men het volgende. Ezra 6:3,4 *In het eerste jaar van koning Kores gaf koning Kores een bevel: Het huis van God in Jeruzalem, laat dat huis weer opgebouwd worden op de plaats waar men offers brengt. De fundamenten ervan moeten gelijk blijven, zijn hoogte zestig el en zijn breedte zestig el, met drie rijen gehouwen stenen en een rij van nieuw hout. De onkosten zullen uit het huis van de koning betaald worden.* De delegatie uit Palestina o.l.v. een zekere Tattenai haalde bakzeil. In plaats van de Joden en hun tempel te beschadigen, werd hem opgedragen de bouw te ondersteunen en de dieren voor de offers te leveren. Ook sprak de koning de wens uit dat men zou bidden voor de koning van Perzië. Ezra 6:10 *Zo kunnen ze aangenaam reukwerk offeren aan de God van de hemel, en bidden voor het leven van de koning en zijn zonen.* De rol van koning Kores is derhalve van doorslaggevend betekenis geweest voor de herstel van de verhoudingen tussen God en Israel en de voortgang van het land en volk in het land der vaders.

Model van de tweede tempel van 539 v Chr. t/m 70 n Chr.

De terugkeer van de Joden en de herbouw van stad en tempel luidt de tweede tempelperiode in.

Bijbels gezien is het bijzonder opmerkelijk dat God al deze dingen reeds van ver had zien aankomen en er de hand in had. Door het via de profeet Jesaja op te laten tekenen werd het bewijs zwart op wit vastgelegd. God wil hiervan niet alleen een sterk appél laten uitgaan naar Zijn eigen volk Israel – dat in de eerste plaats – maar ook naar de volken. Het is een getuigenis dat de HEERE God is en niemand anders. Uit het boek Daniël kunnen we opmaken dat God juist door Zijn volk – door mensen als Daniël en zijn vrienden – een sterk visitekaartje heeft afgegeven. De koningen van Babel (Nebukadnezar en Belsazar) en die van Medië (Darius) waren erg onder de indruk van ‘de God van Daniël’. In Jesaja merken we reeds Gods inzet om de volken te bereiken. Jesaja 45:6 *opdat men zal weten, vanwaar de zon opkomt tot waar zij ondergaat, dat er buiten Mij niets is. Ik ben de HEERE, en niemand anders.* God laat Zich kennen als de Schepper en de Degene Die de geschiedenis leidt. Hij schept licht en duister, iets wat we helemaal in het begin van de Bijbel met eigen ogen kunnen zien. Maar God schept ook vrede en onheil. Hij heeft de geschiedenis in de handen en kan het gunstig maar ook ongunstige beïnvloeden. Jesaja 45:7 *Ik formeer het licht en schep de duisternis, Ik maak de vrede en schep het onheil; Ik, de HEERE, doe al deze dingen.* Voor ons is het waardevol dat we ons realiseren dat het hier niet gaat om een incident waarin God iets van Zijn grootheid laat oplichten. Integendeel, het is een belangrijke stap in Gods plan met Zijn volk en met de wereld. Door deze Perzische koning Kores/Cyrus wordt het Joodse volk in de gelegenheid gesteld terug te keren naar het land der vaders. Jeruzalem wordt herbouwd en de tempel zal oprijzen uit de as en het begin vormen van – wat genoemd wordt – *de periode van de tweede tempel*. Deze *tweede tempel periode* zal duren van 539 v Chr. t/m 70 na Chr. toen de tempel verwoest werd door de Romeinen. Met de terugkeer van het Joodse volk – en de hereniging met God in Jeruzalem en de tempel – werd historisch gezien de looper uitgerold voor de komst van de Messias Jezus Christus door Wiens verlossingswerk niet alleen het Joodse volk maar alle volken werden bereikt. Om die reden is het niet onverwacht dat hemel en aarde deze stap van God in de geschiedenis bezingen. Vanuit de uiteindelijke verlossing en de heerlijkheid van God en de gelovigen wordt een loflied aangeheven. Niet alleen de mensen en de engelen bezingen in dit lied de grootheid van God, maar de hele aarde getuigt ook – in de groei en bloei van de natuur – van de heerlijke tijd die op aanbreken staat dankzij Gods verlossing. Jesaja 45:8 *Druip, hemel van boven, en laten de wolken gerechtigheid uitgieten, laat de aarde zich openen. Laten de wolken heil voortbrengen, en laat de aarde tegelijk gerechtigheid doen opkomen. Ík, de HEERE, heb het geschapen.*

De hele aarde getuigt van de heerlijke tijd die op aanbreken staat dankzij Gods verlossing.

Bijbelse Toekomstverwachting als Godsbewijs.

God spreekt de verwachting uit dat Zijn kennis van de toekomst niet alleen Israel maar ook de volken zal verbazen. In hoeverre de contacten van het Joodse volk met de volken – in de ballingschap zeker geïntensiveerd – heeft bijgedragen aan het respect voor de God van Israel is niet helemaal onbekend. Zoals gezegd reageren de koningen van Babel en Medië op de wonderen die God doet met verbazing. Ze komen tot de erkenning van de grootheid van de God van Daniël. Niet alleen het verleden is gebaat bij deze inzichten. Laat ik voor mezelf spreken. Ik bestudeer de grote profeten uit de Bijbel Jeremia, Ezechiël en Jesaja. De Jeremiastudie geldt voor mij zeker als godsbewijs. Wie dit boek met aandacht leest ziet dat de profeet – namens God – de verwoesting van Jeruzalem en de ballingschap van 70 jaar voorzegt. Jeremia die in het begin op veel goodwill kon rekenen, verloor gaandeweg de sympathie van de inwoners van Jeruzalem in het bijzonder de leidinggevendenden. Op een gegeven moment stond hij als profeet volstrekt alleen. Niemand hechtte enige waarde aan de uitspraken van ‘de onheilsprofeet’. Men liet zich liever leiden door de valse profeten die spraken van vrede en terugkeer en overwinning. Uiteindelijk is het precies zo gegaan als God via Jeremia heeft voorzegt. Daar heeft de profeet ook de opname van zijn boek in de Tenach aan te danken. Deuteronomium 18:22 zal daarbij leidend geweest zijn: *Wanneer die profeet in de Naam van de HEERE spreekt, en het gebeurt niet en het komt niet uit, dan is dat een woord dat de HEERE niet gesproken heeft. In overmoed heeft die profeet dat gesproken; wees niet bevreesd voor hem.* Voor mij als gelovige uit de volken is dit niet meer en niet minder dan een bewijs dat de God van Israel God is en niemand anders.

De profeet Jeremia.

Verschillende mensen ergeren zich eraan dat God aan een zekere Kores zoveel eer schenkt.

We zullen ons willen realiseren dat het volk Israel zich – op het moment van deze profetie – gewoon in Jeruzalem en Juda bevindt. Weliswaar is het Noordrijk Israel reeds in ballingschap gevoerd naar Assur, maar de inwoners van Juda en Jeruzalem zijn omstreeks 700 v Chr. voor een groot deel ongehavend uit de directe confrontatie met koning Sanherib van Assur gekomen. Ze kijken er van op dat God een buitenlandse vorst gaat gebruiken voor de terugkeer van Zijn volk uit de ballingschap. Verschillende mensen ergeren zich eraan dat God aan een zekere Kores zoveel eer schenkt. Hij wordt NB *de gezalfde van de HEERE* genoemd, een waardigheid die normaal gesproken alleen aan Joodse leiders toeviel. De reactie hierop is niet overwegend positief, integendeel. Men heeft kritiek op God. Het zal die mensen misschien niet meevallen, maar de reactie van Gods kant laat niets aan duidelijkheid over. God vergelijkt de Judeeër van dat moment met een potscherf die kritiek heeft op de pottenbakker. Jesaja 45:9 *Wee hem die het tegen zijn Formeerder opneemt – een potscherf tussen aarden scherven. Zal het leem soms tegen zijn formeerder zeggen: Wat maakt u? Of zal uw werk zeggen: Hij heeft geen handen?* Feitelijk gaat het niet over potscherven, maar om mensen die afstammen van het volk dat Hij Zelf geschapen heeft. God is er niet van gediend dat Zijn kinderen kritiek hebben op Zijn plannen. ‘Waar komt u nu mee aanzetten’, zeggen ze. God stelt ‘dat Hij daarover gaat en niemand anders.’ Jesaja 45:10 *Wee hem die tegen zijn vader zegt: Wat verwekt u?*

*Of tegen diens vrouw: Wat baart u? God vindt het een verwerpelijke opstelling van Zijn volk. Wie heeft wie gemaakt? Is God niet hun Schepper en Formeerder. Hij gaat over de toekomst en niemand anders. De HEERE vraagt het vertrouwen van Zijn volk. Uit de Naam waarmee de HEERE Zich benoemd – de Heilige van Israel – kan men opmaken in welke richting ze moeten denken. Wat de toekomst betreft wil God een oplossing forceren om het volk en de Heilige God weer bij elkaar te brengen. Voor het volk van God – ook dat van het Nieuwe Verbond – is het niet altijd gemakkelijk om persoonlijk en als volk eenswillend te zijn met de HEERE. Toch geven we God – wanneer we het Onze Vader bidden – wel alle credits als we zeggen; ‘Uw wil geschiede in de hemel en de aarde.’ God wijst kritiek op Zijn raadsplan resoluut van de hand. Jesaja 45:11 *Zo zegt de HEERE, de Heilige van Israël, zijn Formeerder: Zij hebben Mij naar de toekomstige dingen gevraagd, aangaande Mijn kinderen – zou u Mij bevel geven aangaande het werk van Mijn handen?* God laat Zijn papieren nog maar eens zien. Dat doet Hij niet omdat Hij dat nodig heeft, maar omdat wij dat nodig hebben. Het is genade dat God ons dit onder ogen brengt. Hij is de Schepper van de aarde en van de mens. Niet alleen dat maar ook het firmament is van Gods hand en beweegt zich volgens Zijn instructies. Jesaja 45:12 *Ik heb de aarde gemaakt en Ik heb de mens daarop geschapen. Ik ben het, Mijn handen hebben de hemel uitgespannen en aan heel zijn sterrenleger geef Ik Mijn bevelen.* ‘Elk nadeel heeft zijn voordeel’, zegt een redelijk recent spreekwoord. Omdat het volk commentaar heeft op de plannen van de Allerhoogste God, legt God nog maar eens uit wat Hij gaat doen. God blijft staan achter Zijn beslissing om Kores de Pers een belangrijk instrument te laten zijn bij de verlossing van Zijn volk. Deze zal de ballingen vrijlaten en hij zal Jeruzalem herbouwen. Het zal Israel geen cent kosten, sterker, de Perzische vorst zal nog geld toegeven. Jesaja 45:13 *Ik heb Kores doen opstaan in gerechtigheid, en al zijn wegen zal Ik rechtmaken. Hij zal Mijn stad bouwen en hij zal Mijn ballingen vrijlaten, zonder betaling en zonder geschenk, zegt de HEERE van de legermachten.**

De herbouw van de tempel.

God en Israel komen elke keer weer op uit de geschiedenis.

In Jeruzalem kende men de Egyptenaren wel en ook de Cusjieten en de de Sabeeërs. Het waren de handelaren die met hun koophandel – de opbrengst van hun arbeid – Jeruzalem aandeden. Jeruzalem lag aan de handelsweg die Zuid en Noord verbond, Egypte met het land van de Eufraat en de Tigris. God voorziet een tijd waarin deze mensen onder de indruk raken van de God van Israel. Op een goed moment zullen ze inzien dat de God van Israel God is en niemand anders. Blijkbaar zijn in die tijd de verhoudingen ingrijpend veranderd. Was Egypte en Cusj vroeger een wereldmacht, in de tijd van de hegemonie van Medië en Perzie worden die landen onderworpen. Onderwerping doet

veel met een volk in financieel en sociaal opzicht, maar in die tijd zeker ook in religieus opzicht; De goden vallen van hun voetstuk. Jesaja 45:14 *Zo zegt de HEERE: De arbeidsopbrengst van de Egyptenaren en de koophandel van de Cusjieten, en de Sabeërs, mannen van grote lengte, zullen naar u overgaan en zullen van u zijn. Zij zullen u navolgen, in boeien zullen zij overkomen en voor u zullen zij zich buigen, zij zullen u smeken en zeggen: Voorzeker, God is bij u, en niemand anders; er is geen andere God.* God is anders dan de goden. Je kunt Hem niet zien. Er is geen beeld van de God van Israel. Hij is een God op de achtergrond, een verborgen God. God openbaart Zich met Zijn Woord. Hij spreekt tot Zijn volk. In Zijn Woord zien we Gods Gezicht oplichten. Jesaja 45:15 *Voorwaar, U bent een God Die Zich verborgen houdt, de God van Israël, de Heiland.* Het mag dan zo zijn dat de God van Israel geen zichtbare gestalte heeft, zoals de afgoden van de heidenen, maar Hij is wel een Heiland voor Zijn volk. God komt tot Zijn volk met beloften en toezeggingen die Hij in de toekomst ook meer dan waarmaakt. In dat opzicht vallen de afgoden van de heidenvolken door de mand. Die mogen een poosje meedrijven op de golven van overwinning en voorspoed, maar wanneer er teleurstellingen en tegenslagen zijn, moet het geloof in de afgod dat ontgelden. Het grote verschil tussen de levende God van Israel en de afgoden is dat je met de afgoden beschaamd komt te staan. Het voelt als smaad en schande wanneer de heidenvolken voor schut gezet worden. Jesaja 45:16 *Zij allen zullen beschaamd en ook te schande worden, tezamen zullen zij met smaad weggaan, de makers van afgodsbeelden.* Voor Israel ligt dat heel anders. Ze mogen meedeinen op de golven van voor en tegenspoed in de wereldgeschiedenis – waarin zij soms lijken onder te gaan – uiteindelijk voert God Zijn volk naar de eeuwige verlossing. Uiteindelijk zullen ze meemaken en inzien dat God in alle dingen heeft meegewerkt aan de redding van Zijn volk. De geschiedenis van Israel zal niet uitlopen op schande en schaamte – omdat alles ijdel zou zijn – maar zij zullen werkelijk delen in de sterke verlossing van Gods kant. Ook zal het niet om een tijdelijke uitkomst gaan, maar deze zal duurzaam zijn. Jesaja 45:17 *Israël echter wordt door de HEERE verlost: een eeuwige verlossing. U zult niet beschaamd en niet te schande worden, voor eeuwig niet, nooit!*

Na WOII is er opnieuw de terugkeer van de Joden uit heel de wereld naar het land der vadersen.

God wil een wereld waar in vrede en gerechtigheid met elkaar en met God wordt geleefd.

God heeft vanaf het begin van de schepping een leefbare wereld voor ogen gehad. Niet een wereld vol van geweld en intriges, dood en verderf, zoals we nu in veel werelddelen meemaken, maar een wereld waar in vrede en gerechtigheid met elkaar en met God wordt geleefd. De aarde was *woest en leeg*, maar zal uitlopen op een aarde waar mens en God in goede harmonie tezamen zijn. Jesaja 45:18 *Want zo zegt de HEERE, Die de hemel geschapen heeft, die God Die de aarde geformeerd en haar gemaakt heeft. Hij heeft haar gegrondvest, Hij heeft haar niet geschapen opdat zij woest zou zijn, maar Hij heeft haar geformeerd opdat men erop zou wonen: Ik ben de HEERE, en niemand anders.* Deze dingen kunnen bekend zijn. God heeft niet gesproken op een plaats waar Hij voor niemand te verstaan was. Hij heeft geen duistere plek gezocht waar Hij Zich kon verbergen; integendeel, Hij heeft tot de nakomelingen van Jakob gesproken. Ook kwam Hij niet met loze

beloftes. Hij heeft hen niets op de mouw gespeld. Wat Hij zei is haalbaar en wenselijk voor alle mensen op aarde. De inhoud van wat God zoekt en tot stand brengt is gerechtigheid in de relatie tot God en tot elkaar. Die gerechtigheid heeft God ook tot stand gebracht, haalbaar voor Zijn volk. Jesaja 45:19 *Ik heb niet in het verborgene gesproken, in een duistere plaats op aarde. Ik heb tegen het nageslacht van Jakob niet gezegd: Zoek Mij tevergeefs. Ik ben de HEERE, Die gerechtigheid spreekt, Die bekendmaakt wat billijk is.* Feitelijk heeft God in 1948 de draad met Zijn oude volk weer opgepakt. De laatste fase van de geschiedenis is ingegaan, die zal uitlopen op de doorbraak van Gods Koninkrijk op aarde. Daarvan zullen deel uitmaken alle Joden en heidenen die in de Heere Jezus geloven en zich aan Gods geboden houden. Voor de Joodse en heidense mensen die vóór Christus leefden geldt het Oude Verbond. Op de nieuwe aarde zal er plaats zijn voor het Joodse volk – in het land dat hun is toegezegd – en voor alle volken in hun eigen landen.

Een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. (Visioen van Jesaja in Jesaja 65)

De geschiedenis is de toets van de waarheid van God woord.

God hecht er aan om Zijn beleid te toetsen. Is nu werkelijk uitgekomen wat de HEERE heeft toegezegd? Hij vraagt de *teruggekeerde ballingen* naar voren te treden. Die mensen hebben in de gebieden van Assur en Babel gewoond. Ze werden omringd door mensen die afgoden via hun beelden aanbidden. Gods oordeel over de afgodendienaars is redelijk vernietigend. Die mensen weten niets. Zijn volk weet veel meer. Bijvoorbeeld dat ze zouden terugkeren onder Gods toezicht. En dat is op dat moment ook geschied. Alles wijst er op dat de HEERE, de God van Israel de levende God is. Jesaja 45:20 *Verzamel u, kom, treed tezamen naar voren, u die bent ontkomen aan de heidenvolken. Zij weten niets, zij die hun houten beelden ronddragen, of een god aanbidden die niet verlossen kan.* God nodigt Zijn volk uit om deze zaken niet onder stoelen of banken te steken. Ze hebben een goed verhaal. Ze mogen het overal bekend maken. Iedereen die het maar horen wil, mag het horen. De God van Israel is God. Dat blijkt want wat de HEERE meer dan een eeuw daarvoor heeft aangekondigd, gebeurt ook echt. Laat ze er maar mee de boer opgaan. Ook de heidenen kunnen God leren kennen. Ook zij krijgen de gelegenheid om hun knieën te buigen voor de Allerhoogste God. Jesaja 45:21 *Maak bekend en breng naar voren, ja, beraadslaag samen: Wie heeft dit van oudsher doen horen? Wie heeft dat van toen af bekendgemaakt? Ben Ik het niet, de HEERE? Buiten Mij is er geen andere God, een rechtvaardig God, een Heiland; er is niemand behalve Ik.* God had het al tegen Abraham gezegd – bij het eerste contact – dat hij en het volk dat uit hem voortkwam *'tot een zegen zou zijn voor alle volken op aarde.'* Genesis 12:3/Romeinen 4:11 Nu blijkt dat juist de weg die God met Zijn volk door de geschiedenis gaat een bron is van godsbewijzen, juist omdat de God van Israel weet wat er in de toekomst gaat gebeuren. Hij heeft de geschiedenis in Zijn hand. De bewijzen stapelen zich op wanneer we de Bijbel tegen het licht van de geschiedenis houden. De HEERE heeft het allemaal voorzien. God hoopt van harte dat het zo ook mag werken. Dat er vanuit Israel een sterk appel uitgaat op alle volken en dat ook de leden van andere volken zich tot God zullen keren om Hem te vertrouwen en te dienen. Jesaja 45:22 *Wend u tot Mij, word*

behouden, alle einden der aarde, want Ik ben God en niemand anders. God zal niet rusten voordat Hij Zijn plannen om Israel en de volken te redden heeft voltoerd.

Bijbelstudie.

Dit was en is Gods plan om de gerechtigheid – die de mensen verloren zijn in het paradijs – weer beschikbaar te krijgen in principe voor alle mensen. Natuurlijk zijn er twee personen nodig voor een succesvolle uitwerking van dit plan – God en de mens – maar duidelijk is dat ieder mens in principe in de gelegenheid wordt gesteld om hieraan deel te nemen. Want één ding stond en staat God voor ogen: dat elke knie zal buigen voor Hem en elke tong bij Hem zal zweren. Jesaja 45:23 *Ik heb gezworen bij Mijzelf– uit Mijn mond is in gerechtigheid een woord uitgegaan en het zal niet terugkeren – dat voor Mij elke knie zich zal buigen, elke tong bij Mij zal zweren.* Uit het Nieuwe Testament wordt duidelijk dat God hierbij vooral kansen ziet voor de mensen die na Christus leven omdat vanaf dat moment de gerechtigheid klaarligt voor ieder mens die gelooft in de Heere Jezus. Ook gaat het Goede Nieuws uit naar Israel en alle volken. Juist in verband met het verlossingswerk van Christus komen deze verzen in Filippenzen 2:9-11 voorbij: *Daarom heeft God Hem ook bovenmate verhoogd en heeft Hem een Naam geschonken boven alle naam, opdat in de Naam van Jezus zich zou buigen elke knie van hen die in de hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn, en elke tong zou belijden dat Jezus Christus de Heere is, tot heerlijkheid van God de Vader.* In de Romeinenbrief brengt Paulus dit citaat uit Jesaja in verband met het laatste oordeel, dat Christus zal uitspreken. Romeinen 14:11 *Wij zullen immers allen voor de rechterstoel van Christus gesteld worden. Want er staat geschreven: Zo waar als Ik leef, zegt de Heere: Voor Mij zal elke knie zich buigen, en elke tong zal God belijden. Zo zal dan nu ieder van ons voor zichzelf rekenschap geven aan God.* Natuurlijk zullen er mensen blijven die zich afkeren van deze zaken. Veel mensen blijven liever boos en opstandig dan zich over te geven aan de God Die hen schiep. En dat betreft mensen uit Israel en uit de volken. Die mensen moeten nergens op rekenen. Ze zullen uiteindelijk enorm op hun neus kijken wanneer alles zich aan het eind van de tijd tegen hen keert. Maar voor de gelovigen die zich aan de geboden van de Heere houden valt alles goed aan het einde. Wij zullen de rechtvaardig daden van God en Zijn kracht erkennen. Sterker, we zullen niet ophouden om Hem te danken en toe te zingen die een geweldig plan tot redding van de wereld heeft uitgevoerd via Zijn volk en uiteindelijk via Zijn eigen Zoon Jezus Christus, Die onze gerechtigheid is. Jesaja 45:24 *Voorzeker, in de HEERE – zal men van Mij zeggen – zijn rechtvaardige daden en kracht, tot Hem zal men komen. Maar zij zullen beschaamd worden, allen die tegen Hem in woede ontstoken zijn.* Voor de gelovigen uit Israel en de volken zal alles op zijn pootjes terecht komen.

De gelovigen uit de volken worden opgenomen in Israel.

Hier merken we hoe dat in zijn werk gaat, er rekening mee houdend dat de gelovigen van de volken

in Israel worden opgenomen. Feitelijk kan God dus spreken over het nageslacht van Israel, terwijl Hij doelt op Joden en heidenen die in Hem hun gerechtigheid hebben gevonden om daaruit te leven. Ook de apostel Paulus leert ons deze dingen zo te zien in Romeinen 11. Jesaja 45:25 *Echter in de HEERE zal gerechtvaardigd worden en zich beroemen heel het nageslacht van Israël.* Gelovigen uit de volken en die van Israel zijn en blijven verschillend in een aantal opzichten. Maar hun eenheid bestaat hieruit dat ze één zijn in hun geloof. In de tijd van het Nieuwe Testament betekent dit één in het geloof in de Heere Jezus Christus, door Wie wij de gerechtigheid ontvangen. Deze heeft de Heere verworven door Zijn offer aan het kruis van Golgotha. Galaten 2:15,16 *Wij, die van nature Joden zijn, en geen zondaars uit de heidenen, weten dat een mens niet gerechtvaardigd wordt uit werken van de wet, maar door het geloof in Jezus Christus. En ook wij zijn in Christus Jezus gaan geloven, opdat wij gerechtvaardigd zouden worden uit het geloof van Christus en niet uit werken van de wet. Immers, uit werken van de wet wordt geen vlees gerechtvaardigd.* Joden en heidenen hebben Christus nodig om gered te worden.

Geënt worden op de edele olijf.

